

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษามีส่วนสัมพันธ์โดยตรงกับการพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมของประเทศ เพราะเป้าหมายของการศึกษาก็คือ ผลิตกำลังคนให้แก่ระบบ เศรษฐกิจ ทำให้คุณภาพของคนในสังคมดีขึ้น เมื่อคนมีคุณภาพดีแล้ว การพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมย่อมดำเนินไปได้อย่างราบรื่น¹ ในสภาพปัจจุบัน สังคมไทยกำลังมีความต้องการรีบด่วนในการพัฒนาประเทศ ทั้งในด้าน เศรษฐกิจ สังคม การเมือง และวัฒนธรรม การศึกษาระดับอุดมศึกษา เป็นสิ่งหนึ่งที่จะบ่งชี้ถึงการประสบความสำเร็จหรือความล้มเหลวของการพัฒนาประเทศได้เป็นอย่างดี เพราะสถาบันอุดมศึกษามีภารกิจโดยตรงในการผลิตกำลังคนระดับสูง² การจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาจึงมีความมุ่งหมายที่จะอบรมและฝึกบุคคล ให้มีความพร้อมทั้งด้านบุคลิกภาพและด้านวิชาการ เพื่อที่จะไปรับใช้สังคมตามแนวทางที่ตนถนัด การที่บุคคลมีความพร้อมในทางบุคลิกภาพนั้นหมายความว่า เป็นผู้ประกอบด้วยคุณธรรม มีความรู้ลึกซึ้ง รับผิดชอบสูง และต้องเป็นผู้ที่มีใจกว้าง ยอมรับทั้งความคิดเห็นของผู้อื่น แต่ในขณะเดียวกันก็เป็นผู้ที่เชื่อมั่นในตนเองโดยยึดมั่นอยู่กับเหตุผล เป็นผู้ที่กล้าตัดสินใจและรับผิดชอบในการตัดสินใจของตน กล่าวคือ เป็นผู้ที่เป็นตัวของตัวเอง โดยอาศัยหลักเกณฑ์ถูกต้อง เป็นแนวทางในการดำเนินการกิจต่าง ๆ ทั้งที่เป็นกิจการส่วนรวมและกิจการส่วนตัว ความพร้อมในเชิงวิชาการประการแรก

¹ กอ สวัสดิพานิชย์, "การศึกษาของประเทศไทย," วารสารสภาการศึกษาแห่งชาติ 9 (เมษายน 2512) : 5-6.

² ชาญ แสวงศักดิ์, "การวางแผนการศึกษากับการพัฒนาเศรษฐกิจ," ศูนย์ศึกษา 11 (พฤษภาคม 2507) : 22-23.

หมายถึง การมีความรู้ในสาขาที่ตนได้รับการฝึกฝนมา พร้อมทั้งสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง มีความเข้าใจและสามารถประยุกต์สาขา เหล่านี้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประการที่สอง หมายถึง การเป็นผู้ที่มีลักษณะริเริ่มสร้างสรรค์ พยายามแสวงหาความรู้ หมออยู่เสมอ มีความคิดที่จะวิเคราะห์และวิพากษ์วิจารณ์ความรู้เดิมที่มีอยู่ เพื่อก่อให้เกิดสิ่งใหม่ที่ดีกว่า อันจะนำความก้าวหน้ามาสู่วงวิชาการ¹

องค์ประกอบสำคัญที่จะทำให้สถาบันอุดมศึกษาบรรลุถึงจุดมุ่งหมายดังกล่าวก็คือ นิสิตนักศึกษาที่กำลังศึกษาในสถาบัน สำหรับลักษณะของนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษานั้น ได้มีผลการวิจัยของ โจเซฟ เอฟ. คอฟฟ์แมน (Joseph F. Kauffman) พอจะสรุปได้ดังนี้

1. เป็นผู้ที่เขาแสวงหาความรู้และมุ่งมั่นตกลงปลงใจในสาขาวิชาใดวิชาหนึ่ง ซึ่งเขามีความเชื่อถือนั่น ๆ และอยากเห็นความสัมพันธ์กับชีวิตจิตใจของวิชาที่เรียน
2. ต้องการแสวงหาความมั่นคงทางสังคม (Social Security) เพื่อจะได้เป็นอิสระจากทางบ้าน และมีเพื่อนที่สนองความต้องการทางจิตใจได้
3. เป็นคนมีอุดมคติและใจดี อยากที่จะช่วยผู้อื่น และสนใจปัญหาของสังคม
4. มีความกระตือรือร้นที่จะเรียน
5. ต้องการค้นพบตนเอง (Seek for Self-Identification) เพื่อพัฒนาความสามารถด้านต่าง ๆ
6. มีความซัดแย้งและรู้สึก เป็นปฏิปักษ์ต่อการบริหาร²

¹วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา, "นิสิตนักศึกษา," ใน การเรียนการสอนระดับอุดมศึกษา, ไพฑูริย์ สิ้นลัทธิ, บรรณาธิการ (กรุงเทพฯ: ภาควิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523), หน้า 55-56. อ้างจาก Joseph F. Kauffman, Report of The Committee on the Student in Higher Education, (New Haven, Connecticut: Hazen Foundation, 1968), pp. 19-21.

จะเห็นได้ว่า นิสิตนักศึกษาเข้าสู่สถาบันอุดมศึกษาด้วยความคาดหวังที่สูงส่ง แต่ในสภาพความเป็นจริงสถาบันอุดมศึกษาไม่สามารถสนองตอบได้เต็มที่ ไม่ว่าจะในด้านการเรียนการสอนและการจัดสภาพแวดล้อมในสถาบัน นิสิตนักศึกษาจึงเกิดความรู้สึกขัดแย้งเป็นอย่างมาก และหมกหมองในระบบบริหารของสถาบัน จึงได้หาทางออกโดยการรวมกลุ่มกันแสวงหาสิ่งที่ตนต้องการในลักษณะของกลุ่มเพื่อน เพราะกลุ่มเพื่อนจะให้ความมั่นใจและยอมรับพฤติกรรมต่าง ๆ ซึ่งทำให้สบายใจและมีความสุขได้

เคนเนท เอ. เฟลด์แมน (Kenneth A. Feldman) ได้ประมวลอิทธิพลของกลุ่มเพื่อน (peer group) ไว้ดังนี้

1. เป็นกลุ่มที่จะประสานชีวิตจากสังคมในบ้านไปสู่สังคมมหาวิทยาลัย ทำให้นักศึกษา รู้สึกว่าตนเองประสบความสำเร็จ
2. เป็นกลุ่มที่สนับสนุน และเป็นเครื่องมือให้บรรลุเป้าหมายทางพุทธิปัญญาของการศึกษาในมหาวิทยาลัย
3. เป็นกลุ่มที่สนับสนุน สนองอารมณ์ จิตใจและความต้องการของนิสิตนักศึกษา ซึ่งอาจจะไม่ตรงกับความต้องการของอาจารย์ และมหาวิทยาลัย
4. เป็นกลุ่มที่เปิดโอกาสให้นักศึกษา เรียนรู้ และเข้าใจชีวิตการอยู่ร่วมกันกับคนที่ภูมิหลังแตกต่างกันได้ดี
5. เป็นกลุ่มที่ช่วยยุยงให้มีการเปลี่ยนแปลงในค่านิยมต่าง ๆ กระตุ้นให้เกิดความคิดหรือประสบการณ์ใหม่ ๆ ในกำลังใจในการเปลี่ยนแปลงของนิสิตนักศึกษา หรือในทางกลับกัน กลุ่มเพื่อนก็อาจจะช่วยกันธำรงรักษาสภาพที่คงเดิมไว้ไม่ยอมเปลี่ยนแปลงอะไรก็ได้
6. นักศึกษาที่เรียน ไม่ค่อยดีหรือมีความผิดหวัง กลุ่มเพื่อนจะช่วยให้เขาเลือกทางออกทางอื่น ๆ หรือช่วยให้เขามีภาพพจน์ในทางบวก โดยจะสนับสนุนให้ความสนใจต่อสิ่งอื่นที่มีโอกาสการศึกษา

7. องค์การบริหารนิสิตนักศึกษา มักจะมีหน้าที่เป็นพรรคพวกของนิสิตแต่ละคน

จากลักษณะธรรมชาติที่อยู่ในวัยแสวงหาเอกลักษณ์ และช่วยอุดมการณ์ที่กำลังแสวงหาความเป็นธรรมในสังคม ประกอบกับกลุ่มเพื่อนที่ช่วยสนับสนุนซึ่งกันและกัน นักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา จึงได้รวมกลุ่มกันเคลื่อนไหวกระทำกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งในและนอกสถาบัน โดยมีเป้าหมายเพื่อความ เป็นธรรมในสังคมเป็นประการสำคัญ

ความเคลื่อนไหวของนักศึกษาเป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นทั่วโลก ทั้งในประเทศที่พัฒนาแล้ว และกึ่งพัฒนาการ แม้ในเอเชีย แอฟริกาและส่วนอื่น ๆ ของโลก นักศึกษามีความเคลื่อนไหวอย่างสำคัญ ไม่ว่าในวิทยาลัยหรือมหาวิทยาลัย ทั้ง ๆ ที่เขาต้องเรียนหนังสือ บางครั้งเขาก็วางหนังสือ เอาไว้ออกหน้า เพื่อดำเนินกิจกรรมทางการเมืองและเพื่อพัฒนาการเมืองที่ก้าวหน้ากว่าในอนาคต²

การเคลื่อนไหวของนักศึกษาโดยทั่วไปนั้นมีทั้งเรื่องเกี่ยวกับการเมืองทั่วไป เกี่ยวกับกฎหมาย และกฎระเบียบของมหาวิทยาลัย จากการศึกษาค่านิยมของนักศึกษาชั้นนำที่มีบทบาททางการเมือง ของ อภิรัตน์ รัชฎงสิริ ได้สรุปสาเหตุการเคลื่อนไหวของนักศึกษาในประเทศกึ่งพัฒนาไว้ดังนี้

1. ภาพพจน์เก่ากับใหม่ทำให้เกิดความไม่แน่ใจ ก่อให้เกิดการขาดพลังและนำมาซึ่งความเฉื่อยชา

2. ต้องการอิสระในการพัฒนาและลอกเลียนตะวันตก
3. ความขัดแย้งในเรื่องของการเน้นเสรีภาพของชาติ และเสรีภาพส่วนบุคคล
4. ต้องการต่อสู้กับอุปสรรคและทางชาติมากกว่าจะต่อสู้กับระบบเก่า

¹ วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา, "นิสิตนักศึกษา," ใน การเรียนการสอนระดับอุดมศึกษา, ไพฑูริย์ สันดารักษ์, บรรณาธิการ (กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523), หน้า 63. อ้างจาก Kenneth A. Feldman, Student, Student Culture, and Teachers," in College & Students, Edited by Kenneth A Feldman (New York: Pergamon Press, 1972), pp. 329-330.

² Ross Prizzia and Narong Sinsawasdi, Thailand: Student Activism and Political Change (Bangkok: Allied Printer U Chuliang Foundation Bldg, 1974), pp. 1-15.

5. ต้องการให้การ เมือง เป็นสื่อของการสร้างความศรัทธา
6. มีความเห็นว่าประชาชนถูกครอบงำโดยศาสนา และจารีตประเพณี
7. พยายามที่จะให้ได้มาซึ่งทุกสิ่งพร้อมกัน เช่น ต้องการเอกราช ต้องการพัฒนา เศรษฐกิจและระบบการเมือง โดยมีได้พิจารณาว่าประเทศที่เขาเจริญแล้วนั้นเขาใช้เวลาานเท่าใดที่จะเกิดผลเช่นนั้น¹

ด้วยเหตุผลดังกล่าวการแสดงออกของนักศึกษาจึงออกมาในรูปของการเดินขบวนประท้วง และต่อต้านในสิ่งที่เขาเห็นว่าไม่ก็ไม่งามและไม่ถูกต้อง เพื่อแสดงพลังคัดค้านสิ่งเหล่านั้น

กมล สมวิเชียร ได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับพลังนิสิตนักศึกษาในประเทศไทยว่าอยู่ที่ความไม่เคียดแค้นและความบริสุทธิ์ใจ กล่าวคือสังคมโดยทั่วไปมีความรู้สึกที่คนหนุ่มสาวที่เรียนอยู่ในสถาบันยังเป็นผู้ที่อ่อนต่อโลก สิ่งใดหรือเหตุการณ์ใดที่คนหนุ่มสาวเหล่านั้นก่อให้เกิดขึ้นมาไม่ว่าจะดีหรือร้ายเป็นผลจากความรู้สึกที่มาจากความบริสุทธิ์ใจ เมื่อนักศึกษาระทำผิดสังคมจึงมักให้อภัย เมื่อทำถูกทำดีก็ยกย่องสนับสนุน ความรู้สึกที่ว่าเป็นลูกหลาน เป็นอนาคตของประเทศชาติ เป็นความหวังประการเดียวที่เหลืออยู่ ทำให้คนส่วนมากสนับสนุนการกระทำที่ถูกที่ควรของนักศึกษา แรงสนับสนุนจากสังคมนี้แหละคือพลังของนิสิตนักศึกษา พลังอันนี้อาจเรียกได้ว่าเป็นอำนาจแห่งความดีงาม ดังนั้นนักศึกษาจะต้องปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงบทบาทในสังคมของตนให้กระฉับกระเฉงยิ่งขึ้น²

บทบาททางการเมืองของนักศึกษาไทยพัฒนาการมาพร้อมกับพัฒนาการของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย แต่เพียงจะมีรูปแบบชัดเจนขึ้นเมื่อไม่นานมานี้เอง เช่น การเดินขบวนต่อต้านการเลือกตั้ง

¹ อภิรักษ์ รัชฎูศิริ, "ค่านิยมของนักศึกษาชั้นนำบางกลุ่มที่มีบทบาทในทางการเมืองกับพัฒนาทางการเมืองของไทยหลัง 14 ตุลาคม 2516" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2518), หน้า 17-18.

² กมล สมวิเชียร, "พลังนิสิตนักศึกษา," วารสารสภาการศึกษาแห่งชาติ, 6(พฤศจิกายน 2514): 37-42.

ไม่เรียบร้อยในปี พ.ศ. 2500 การเดินขบวนประท้วงเขมรกรณีเขาพระวิหารเมื่อ พ.ศ. 2505 การเดินขบวนต่อต้านการขึ้นราคากาโดยสารรถเมลในปี พ.ศ. 2512 การเดินขบวนต่อต้านคอร์รัปชันในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในปี พ.ศ. 2513 และหลังจากนั้นการเดินขบวนครั้งต่อ ๆ มากี่จัดทำในรูปของศูนย์กลางนิสิตนักศึกษาแห่งประเทศไทย ซึ่งจัดตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2513 เพื่อเป็นศูนย์กลางความร่วมมือระหว่างสถาบัน หลังจากนั้นก็มี การเดินขบวนและชุมนุมประท้วงอย่างเป็นล่ำเป็นสัน เช่นการจัดสัปดาห์ไม่ซื้อสินค้าญี่ปุ่น เมื่อวันที่ 20-26 พฤศจิกายน 2515 การเดินขบวนต่อต้านประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 229 ซึ่งลิดรอนอำนาจศาล เมื่อวันที่ 12 ธันวาคม 2515 การเดินขบวนประท้วงการลดชื่อนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง ระหว่างวันที่ 21-22 มิถุนายน 2516 การชุมนุมและเดินขบวนใหญ่พลอยผดุงของหา 13 คน ที่เรียกร้องรัฐธรรมนูญ ซึ่งยังผลให้เกิดเหตุการณ์วันมหาวิปโยค เมื่อวันที่ 14-15 ตุลาคม 2516²

หลังจากการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองครั้งนี้ บทบาทของนิสิตนักศึกษาก็ขยายขอบเขตขึ้นอีกมากมาย เป็นที่น่าสังเกตว่า การประท้วงการสร้างสนามบินหนองงูเห่า การจัดนิทรรศการจีนแดง การจัดตั้งศูนย์ส่งเสริมประชาธิปไตย การเรียกร้องให้มีการแก้ไขรัฐธรรมนูญ และการสนับสนุนการต่อสู้เรียกร้องของชาวไร่ชาวนาและกรรมกรในโอกาสต่าง ๆ ซึ่งมีอยู่ตลอดปี 2517-2518³

นักศึกษาของวิทยาลัยครูในภาคใต้ ใต้แนวคิดและเลียนแบบเอาอย่างจากนิสิตนักศึกษาในส่วนกลาง เพราะได้มีการเดินขบวนประท้วงเรียกร้องสิทธิเช่นเดียวกัน แต่เนื่องจากอุดมการณ์

¹ณรงค์ สิ้นสวัสดิ์ และ รอส พิรสวีชัย, อุปสรรคของระบอบประชาธิปไตยไทย (พระนคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2517), หน้า 33-37. ○

²ศูนย์กลางนิสิตนักศึกษาแห่งประเทศไทย, ขบวนการประชาชนตุลาคม 2516 (กรุงเทพมหานคร: กรุงเทพมหานครการพิมพ์, 2517), หน้า 10.

³บุญเรือง เนียมหอม, วิเคราะห์หนังสือภาษาไทยเกี่ยวกับการเมืองที่จัดพิมพ์ขึ้นตั้งแต่ 14 ตุลาคม 2516 ถึง 26 มกราคม 2518: (กรุงเทพมหานคร: หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู กระทรวงศึกษาธิการ, 2522), หน้า 58-59.

ทางการเมืองยังไม่แจ่มชัด และมีแนวโน้มที่จะละทิ้งกระบวนการประชาธิปไตย หันไปใช้ "พลังมวลชน" เป็นเครื่องตัดสินปัญหาอย่างเดียวกัน จะเห็นได้จากนักศึกษาวิทยาลัยครูนครศรีธรรมราช กับกรณีเผา จวนผู้ว่าราชการจังหวัดนครศรีธรรมราช นักศึกษาวิทยาลัยครูภูเก็ต กับกรณีประท้วงบริษัทเหมืองแร่ เต็มโก และบุกพังโรงพิมพ์หนังสือพิมพ์ท้องถิ่น นักศึกษาวิทยาลัยครูยะลา และนักศึกษาวิทยาลัยครู สงขลาเดินขบวนประท้วงรัฐบาล ในกรณีโจรภาคใต้จับครูเรียกค่าไถ่ในจังหวัดยะลา นอกจากนี้ ยังมีการประท้วงอีกหลาย ๆ เรื่อง¹

กิจกรรมและบทบาทของนิสิตนักศึกษายังคงดำเนินต่อไป จนกระทั่งเกิดการปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน เมื่อวันที่ 6 ตุลาคม 2519 บทบาทและกิจกรรมต่าง ๆ ของนักศึกษาจึงยุติลงโดยสิ้นเชิงด้วยคำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ซึ่งต่อมาได้มีการปฏิวัติเมื่อวันที่ 20 ตุลาคม 2520 รัฐบาลก็ได้เปิดโอกาสให้นักศึกษาจัดกิจกรรมได้อีกโดยกำหนดของเขตดังนี้

1. จะต้องเป็นกิจกรรมที่เสริมสร้างความเป็นเลิศทางวิชาการ โดยไม่เกี่ยวข้องกับการเมือง และเป็นกิจกรรมภายในมหาวิทยาลัยเท่านั้น
2. จะต้องเป็นกิจกรรมที่สร้างเสริมทักษะ ความรู้ และประสบการณ์ทางวิชาการอย่างแท้จริง โดยให้อยู่ในความดูแลและรับผิดชอบของคณะวิชาที่จัดสอนวิชาานั้น ๆ ส่วนชมรมบางชมรมที่ไม่อาจจัดให้อยู่ในคณะใดคณะหนึ่งอย่างชัดเจนได้ เช่น ชมรมปาฐกถาและโต้วาที จะต้องขอความเห็นชอบจากมหาวิทยาลัยก่อน และให้อยู่ในความดูแลรับผิดชอบของสโมสรนักศึกษา
3. การเชิญบุคคลภายนอกมาเป็นวิทยากร จะต้องได้รับความเห็นชอบจากหัวหน้าสถานศึกษา
4. กิจกรรมต่าง ๆ จะต้องมียุทธศาสตร์ที่ปรึกษา ดูแล ให้คำแนะนำอย่างใกล้ชิด
5. การเผยแพร่ความรู้ทางวิชาการไปสู่ประชาชนนั้น ให้เป็นหน้าที่และความรับผิดชอบ

¹จรัส โพธิ์ศิริ, "การบริหารกิจการนักศึกษาในวิทยาลัยครูภาคใต้" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต แผนกวิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2518), หน้า 10-11.

ของมหาวิทยาลัยและสถาบันโดยตรง ส่วนนักเรียนนั้นควรที่จะใช้เวลาในการเรียน และมีกิจกรรม
ตนเองให้มีความรู้ และทักษะ เพื่อประโยชน์ของตนเองในอนาคต¹

นอกจากนี้คณะรัฐมนตรียังกำหนดว่า การจัดกิจกรรมนอกสถานศึกษาให้กระทำ เป็นกลุ่ม
เล็ก ๆ และ เฉพาะที่ได้รับการขอร้องจากหน่วยราชการหรือร่วมกับหน่วยราชการเท่านั้น²

กล่าวได้ว่า "บทบาทของนักศึกษาในปี พ.ศ. 2512-2517 อาจจะมีลักษณะที่ก้าวร้าว
กระตือรือร้นในการทำกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเมืองมากกว่านิสิตนักศึกษาในปี พ.ศ. 2520-2522
ซึ่งได้เห็นบทเรียนบางประการจากรุ่นก่อน จึงสร้างความเป็นตัวของตัวเองและมีเหตุผลมากขึ้น"³
อย่างไรก็ดีการพยายามที่จะให้รูปแบบของการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของนักศึกษาอยู่ในกรอบนั้น เป็นสิ่ง
ที่ไม่ตรงกับความรู้สึกของนักศึกษา เพราะนิสิตนักศึกษาคิดว่าตนเอง เป็นผู้ใหญ่และ รับผิดชอบตนเอง
ได้ อาจารย์ไม่ควรสอนและดูแลใกล้ชิดเช่นเดียวกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา แต่ควรจะยอมรับใน
ความเป็นผู้ใหญ่ และเคารพในความคิดเห็นของนิสิตนักศึกษา นอกจากนี้นักศึกษายังไม่ชอบการเรียน
แค่ในห้องเรียนเพียงอย่างเดียว ต้องการให้การเรียนรู้สัมพันธ์กับสภาพความเป็นจริงของสังคม และ
ยังต้องการเข้าไปสัมผัสหรือมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ของสถาบันและสังคมอีกด้วย

สถาบันอุดมศึกษาจึงควรที่จะวางจุดมุ่งหมายของสถาบันให้แน่ชัด ในการที่จะผสมผสาน
การศึกษา เพื่อ เสริมสร้างบุคลิกภาพและความสามารถในทางปัญญาของบุคคล ควบคู่ไปกับการศึกษา
เพื่อให้ นักศึกษามีความสามารถไปประกอบอาชีพและทำงานในอาชีพนั้น ๆ ด้วย กล่าวคือ ควร เน้น

¹ ทบวงมหาวิทยาลัย, สำเนาหนังสือที่ ทม. 0204/2601 ลงวันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2521.
(อัครสำเนา).

² สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี, สำเนาหนังสือที่ สร. 0202/1858 ลงวันที่ 2 กุมภาพันธ์
2521. (อัครสำเนา).

³ วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา, "นิสิตนักศึกษา," ใน การเรียนการสอนระดับอุดมศึกษา,
ไพฑูริย์ สีนดารัตน์, บรรณาธิการ (กรุงเทพฯ: ภาควิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2523), หน้า 57.

การศึกษาเพื่อพัฒนาความเป็นคน ควบคู่ไปกับการศึกษาเพื่อพัฒนากำลังคนด้วย¹ ดังนั้นการเวียน
การสอนในสถาบันอุดมศึกษาจึงต้องจัดประสบการณ์ต่าง ๆ ให้นักศึกษานอกเหนือจากชั้นเรียนด้วย
คือจัดเป็นกิจกรรมเสริมหลักสูตร หรือที่เรียกในปัจจุบันว่ากิจกรรมนักศึกษา (Student Activities)
เพื่อส่งเสริมให้นักศึกษาได้มีโอกาสสัมผัส และเรียนรู้สังคมจากกิจกรรม นอกจากนี้สถาบันอุดมศึกษา
ยังจะต้องจัดอำนวยความสะดวกในเรื่องของสวัสดิการและบริการต่าง ๆ รวมทั้งการดูแลเรื่องระเบียบ
วินัยของนักศึกษาด้วย ทั้งนี้เพื่อช่วยให้นักศึกษาได้พัฒนาไปตามศักยภาพอย่างแท้จริง

วิทยาลัยครูเป็นสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา ซึ่งมีบทบาทและหน้าที่หลายประการที่
จะต้องรับใช้และสนองความต้องการของสังคมและชุมชนในท้องถิ่นต่าง ๆ ซึ่งตามพระราชบัญญัติวิทยาลัยครู
2518 ใ้บัญญัติไว้ว่า "ให้วิทยาลัยครูเป็นสถาบันการศึกษาและการวิจัย มีวัตถุประสงค์ในการให้การ
ศึกษาวิชาการ และผลิตครูถึงระดับปริญญาตรี ทำการวิจัย ส่งเสริมวิชาชีพและวิทยฐานะของครู
อาจารย์ และเจ้าหน้าที่ผู้บริหารการศึกษา ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ให้บริการทางวิชาการแก่สังคม"²
เมื่อวิทยาลัยครูเป็นสถาบันอุดมศึกษา งานกิจการนักศึกษาจึงต้องเป็นไปในทำนองเดียวกับมหาวิทยาลัย
และสถาบันอุดมศึกษาอื่น ๆ

ภารกิจทางคานกิจการนักศึกษาในวิทยาลัยครูนั้น โดยปกติจะเป็นหน้าที่และความรับผิดชอบ
โดยตรงของหัวหน้าสถานศึกษา คือ อธิการวิทยาลัยครู แต่ในทางปฏิบัติอธิการจะมอบหมายให้รอง
อธิการฝ่ายกิจการนักศึกษา เป็นผู้ดูแลรับผิดชอบจัดการดำเนินงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับนักศึกษาและฝ่าย
กิจการนักศึกษา ขอบข่ายของงานในหน้าที่ รองอธิการฝ่ายกิจการนักศึกษาโดยทั่วไปจะครอบคลุม

¹ วิจิตร ศรีสอ้าน, หลักการอุดมศึกษา (กรุงเทพมหานคร: วัฒนาพานิช, 2518),
หน้า 11-12.

² พระราชบัญญัติวิทยาลัยครู 2518, ราชกิจจานุเบกษา 27 (กุมภาพันธ์ 2518): 24.

งานกิจกรรมนักศึกษา งานปกครองและวินัยนักศึกษา งานสวัสดิการและบริการนักศึกษา รองอธิการ
 ฝายกิจการนักศึกษาจึงเป็นบุคคลสำคัญยิ่งในการพัฒนานักศึกษา การแต่งตั้งรองอธิการฝายกิจการ
 นักศึกษา จึงต้องคำนึงถึงความรู้ความสามารถ ประสบการณ์ และเป็นผู้ที่เสียสละและมีความเข้าใจ
 ในตัวนักศึกษาเป็นอันดี เนื่องจากวิทยาลัยครูในประเทศไทยมีถึง 36 แห่ง ความเข้าใจในหน้าที่
 และความรับผิดชอบของรองอธิการฝายกิจการนักศึกษาในวิทยาลัยครูแต่ละแห่งย่อมแตกต่างกันออกไป
 จึงมักทำให้เกิดปัญหาต่าง ๆ อยู่เสมอ

ผู้วิจัยตระหนักในความสำคัญของภารกิจของผู้บริหารกิจการนักศึกษา เป็นอย่างยิ่งว่า เป็นผู้มีส่วน
 อย่างมากในการพัฒนาคุณภาพของนักศึกษา ซึ่งเป็นผลผลิตโดยตรงของสถาบัน ผู้วิจัยจึงมีความ
 เห็นว่าน่าจะมีการศึกษาเกี่ยวกับภารกิจของผู้บริหารกิจการนักศึกษาในวิทยาลัยครูปัจจุบันว่า เป็นอย่างไร
 และผู้บริหารกิจการนักศึกษาที่คนควรจะทำ ภารกิจอย่างไรจึงจะเหมาะสม ควบคู่กันจึงได้ทำการ
 วิจัยและศึกษาเรื่องนี้ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารกิจการนักศึกษาในวิทยาลัยครูให้ดียิ่งขึ้น
 อันจะส่งผลให้สมรรถภาพในการผลิตบัณฑิตของวิทยาลัยครูสูงขึ้นทั้งปริมาณและคุณภาพตามเป้าหมายที่วาง
 ไว้ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษาเกี่ยวกับภารกิจที่ปฏิบัติ
 จริง และภารกิจที่ควรปฏิบัติของผู้บริหารกิจการนักศึกษาในวิทยาลัยครู
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษาเกี่ยวกับ
 ภารกิจที่ปฏิบัติจริง และภารกิจที่ควรปฏิบัติของผู้บริหารกิจการนักศึกษาในวิทยาลัยครู
3. เพื่อเปรียบเทียบภารกิจที่ปฏิบัติจริง กับภารกิจที่ควรปฏิบัติ ของผู้บริหารกิจการ
 นักศึกษาในวิทยาลัยครู ตามความคิดเห็นของ ผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา

แนวเหตุผลหรือทฤษฎีสมมุติฐาน

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็นของคนซึ่งย่อมจะมีความแตกต่างกันออกไปตามลักษณะทางจิตวิทยา

สุชา จันทร์โถม และสุรางค์ จันทร์โถม ได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับความคิดเห็นไว้ว่า "ความคิดเห็นเป็นความรู้สึกของบุคคลต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด แต่จะไม่มีลักษณะลึกซึ้งเช่นเดียวกับทัศนคติ คนเราย่อมมีความคิดเห็นแตกต่างกันออกไป และความคิดเห็นเป็นส่วนหนึ่งของทัศนคติ"¹

สาเหตุที่ทำให้ความคิดเห็นและทัศนคติของคนแตกต่างกันนั้น สุโท เจริญสุข กล่าวว่า เนื่องจากอิทธิพลต่าง ๆ เช่น

1. อายุ
2. ระดับการศึกษา
3. ลักษณะอาชีพ²

นอกจากนี้ ไพบูลย์ อินทรวีชา ก็ได้กล่าวถึงองค์ประกอบที่ทำให้ความคิดเห็นของคนแตกต่างกันในลักษณะที่ใกล้เคียงกันคือ

1. ลักษณะพื้นเพของครอบครัว
2. อายุหรือวัยวุฒิ
3. เชาวน์หรือความฉลาดปราดเปรื่อง

¹สุชา จันทร์โถม และสุรางค์ จันทร์โถม, จิตวิทยาสังคม (กรุงเทพมหานคร: แพร่พิทยา, 2520), หน้า 103-112.

²สุโท เจริญสุข, เกร็ดจิตวิทยาประยุกต์สำหรับครูและนักเรียนครู (กรุงเทพมหานคร: โอเคียนสตรี, 2521), หน้า 81-86.

4. ระดับการศึกษา¹

จากแนวเหตุผลดังกล่าว แสดงว่า คนซึ่งมีอายุ ระดับการศึกษา และสถานภาพต่างกัน ความคิดเห็นย่อมแตกต่างกันด้วย ซึ่งผู้วิจัยได้นำแนวเหตุผลนี้มาตั้งเป็นสมมุติฐานเพื่อการวิจัยว่า ผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา ซึ่งมีอายุ ระดับการศึกษา และสถานภาพแตกต่างกันดังกล่าว ความคิดเห็นเกี่ยวกับภารกิจที่ปฏิบัติจริง และภารกิจที่ควรปฏิบัติของผู้บริหารกิจการนักศึกษาในวิทยาลัยครูแตกต่างกัน

สำหรับงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของกับความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษาที่มีต่อผู้บริหาร กิจการนักศึกษานั้น เท่าที่มีอยู่จะเป็นการศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมทางการบริหาร และลักษณะของผู้บริหาร กิจการนักศึกษา ซึ่งมีข้อค้นพบดังนี้

พฤทธิ ศิริบรรณพิทักษ์ ได้ทำการวิจัยเรื่อง "พฤติกรรมทางการบริหารของผู้บริหารกิจการ นักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาในกรุงเทพมหานคร" เมื่อปี พ.ศ. 2521 กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา ในสถาบันอุดมศึกษาในกรุงเทพมหานคร 21 แห่ง เก็บข้อมูลในการวิจัยเป็น แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง ตามแนวแบบสอบถาม LBDQ ของ Andrew W. Halpin ผล จากการวิจัย พบว่า พฤติกรรมทางการบริหารที่เป็นจริงของผู้บริหารกิจการนักศึกษาคตามความเห็นของ ผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา แยกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และพฤติกรรม ทางการบริหารของผู้บริหารกิจการนิสิตนักศึกษา ในสภาพที่ปฏิบัติจริงกับสภาพที่ควรปฏิบัติ แยกต่างกั นอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

¹ ไพบูลย์ จันทร์วิธา, หลักและวิธีการวิจัยเชิงสถิติ, (กรุงเทพมหานคร: กองวิจัยการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี, 2523), หน้า 49.

² พฤทธิ ศิริบรรณพิทักษ์, "พฤติกรรมทางการบริหารของผู้บริหารกิจการนักศึกษาในสถาบัน อุดมศึกษาในกรุงเทพมหานคร" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522), หน้า 90-92.

เกษม บุญธรรม ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ลักษณะของผู้บริหารกิจการนักศึกษาในวิทยาลัยครู" เมื่อปี พ.ศ. 2523 กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษาในวิทยาลัยครูทั้ง 36 แห่ง จำนวน 576 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยครอบคลุมลักษณะทาง ๖ ด้านคือ ด้านร่างกาย ด้านจิตใจและอารมณ์ ด้านสังคมและมนุษยสัมพันธ์ ด้านความรู้และประสบการณ์ ด้านความเป็นผู้นำและด้านการปฏิบัติงาน ผลจากการวิจัยพบว่า ในการเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างผู้บริหาร อาจารย์ และผู้นำนักศึกษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารกิจการนักศึกษาในวิทยาลัยครูแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และทั้ง 3 กลุ่ม มีความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะที่เป็นจริงของผู้บริหารกิจการนักศึกษาในวิทยาลัยครูแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกจากนี้ในการเปรียบเทียบลักษณะที่พึงประสงค์กับลักษณะที่เป็นจริงของผู้บริหารกิจการนักศึกษาในวิทยาลัยครูตามความคิดเห็นของ ผู้บริหาร อาจารย์ และผู้นำนักศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 เช่นกัน

ข้อค้นพบจากงานวิจัยดังกล่าว แสดงให้เห็นว่า ความคิดเห็นของคนที่มีต่อสภาพความเป็นจริงในปัจจุบัน กับสิ่งที่คาดหวังในลักษณะที่ควรจะเป็นนั้นแตกต่างกัน จากแนวเหตุผลที่ค้นพบในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยจึงได้นำมาเป็นแนวทางตั้งสมมุติฐานในการเปรียบเทียบภารกิจที่ปฏิบัติจริง กับภารกิจที่ควรปฏิบัติว่า มีความแตกต่างกันตามความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา

จากลักษณะทางจิตวิทยาโดยทั่วไปของคนที่เชื่อว่าความคิดเห็นของตนย่อมแตกต่างกัน ประกอบกับข้อค้นพบในการวิจัยที่เกี่ยวข้องของการสำรวจความคิดเห็นที่มีต่อผู้บริหารกิจการนักศึกษาในเรื่องต่าง ๆ ซึ่งเป็นการแสดงให้เห็นว่า ผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา มีความคิดเห็นต่อผู้บริหาร

¹เกษม บุญธรรม, "ลักษณะของผู้บริหารกิจการนักศึกษาในวิทยาลัยครู." (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523), หน้า 178-189.

กิจกรรมนักศึกษาแตกต่างกัน และเมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งที่เป็นจริงและความคาดหวัง ในสิ่งที่ควรจะเป็นตามความคิดเห็นของทั้ง 3 กลุ่มดังกล่าวแตกต่างกันด้วย ผู้วิจัยจึงได้ประมวลลักษณะทางจิตวิทยาและขอกรพบในการวิจัยดังกล่าวมา เป็นแนวทางในการตั้งสมมติฐานเพื่อการวิจัยครั้งนี้ต่อไป

สมมติฐานของการวิจัย

1. ความถึกเห็นของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษาเกี่ยวกับภารกิจที่ปฏิบัติจริงของบริหารกิจกรรมนักศึกษาในวิทยาลัยครูแตกต่างกัน
2. ความถึกเห็นของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษาเกี่ยวกับภารกิจที่ควรปฏิบัติของบริหารกิจกรรมนักศึกษาในวิทยาลัยครูแตกต่างกัน
3. ภารกิจที่ปฏิบัติจริงกับภารกิจที่ควรปฏิบัติของบริหารกิจกรรมนักศึกษาในวิทยาลัยครู มีความแตกต่างกันตามความคิดเห็นของผู้บริหาร
4. ภารกิจที่ปฏิบัติจริงกับภารกิจที่ควรปฏิบัติของบริหารกิจกรรมนักศึกษาในวิทยาลัยครู มีความแตกต่างกันตามความคิดเห็นของอาจารย์
5. ภารกิจที่ปฏิบัติจริงกับภารกิจที่ควรปฏิบัติของบริหารกิจกรรมนักศึกษาในวิทยาลัยครู มีความแตกต่างกันตามความคิดเห็นของนักศึกษา

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาภารกิจของบริหารกิจกรรมนักศึกษาในวิทยาลัยครู ซึ่งจะครอบคลุมงานด้านต่าง ๆ 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารงานทั่วไปในฐานะหัวหน้าหน่วยงาน ด้านการจัดกิจกรรมนักศึกษา ด้านการปกครองและวินัยนักศึกษา ด้านการจัดสวัสดิการและบริการแก่นักศึกษา โดยศึกษาในลักษณะภารกิจที่ปฏิบัติจริง และภารกิจที่ควรปฏิบัติ ทั้งนี้จะศึกษาเฉพาะตัวอย่างประชากรที่เป็นผู้บริหาร อาจารย์ในฝ่ายกิจกรรมนักศึกษา และนักศึกษาที่ทำงานด้านกิจกรรมนักศึกษาทั้งหมด ของวิทยาลัยครูภาคใต้ 5 แห่ง ในภาคปลาย ปีการศึกษา 2524

ข้อจำกัดของการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้จะใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นเครื่องมือในการวิจัยเพียงอย่างเดียว
2. วิทยาลัยครูบางแห่งในกลุ่มตัวอย่าง ได้มีการเปลี่ยนแปลงตัวผู้บริหารกิจการนักศึกษา ก่อนมีการสำรวจความคิดเห็นไม่นาน ดังนั้นภารกิจที่ปฏิบัติจริงของผู้บริหารกิจการนักศึกษาอาจคลาดเคลื่อนไปจากความเป็นจริงไต่บาง เนื่องจากข้อมูลประกอบการพิจารณาไม่เพียงพอ

คำจำกัดความของคำที่ใช้ในการวิจัย

ภารกิจ หมายถึง กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการใช้อำนาจหน้าที่ ทั้งที่เกี่ยวกับงานโดยตรง และงานพิเศษที่ควรต้องกระทำ

ภารกิจที่ปฏิบัติจริง หมายถึง กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการใช้อำนาจหน้าที่ เกี่ยวกับงานที่แท้จริงที่บุคคลแสดงออกให้ประจักษ์แก่สายตาของคนทั่วไป

ภารกิจที่ควรปฏิบัติ หมายถึง กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการใช้อำนาจหน้าที่ เกี่ยวกับงานของบุคคล ซึ่งผู้นั้นคาดหวังว่าจะจะเป็น

ผู้บริหารกิจการนักศึกษา หมายถึง รองอธิการฝ่ายกิจการนักศึกษาในวิทยาลัยครู

ผู้บริหาร หมายถึง ผู้ที่ทำหน้าที่เป็นหัวหน้างานในหน่วยงานต่าง ๆ ของวิทยาลัยครู ได้แก่ อธิการ รองอธิการ หัวหน้าสำนักงานอธิการ หัวหน้าคณะวิชา และหัวหน้าภาควิชาต่าง ๆ

อาจารย์ หมายถึง อาจารย์ที่ทำงานคานกิจการนักศึกษาในวิทยาลัยครู เช่น เป็นหัวหน้าแผนกในฝ่ายกิจการนักศึกษา อาจารย์ในแผนกของฝ่ายกิจการนักศึกษา อาจารย์ที่ปรึกษาสโมสรนักศึกษา และอาจารย์ที่ปรึกษาชมรมต่าง ๆ เป็นต้น

นักศึกษา หมายถึง นักศึกษาที่ทำงานคานกิจกรรมในวิทยาลัยครู เช่น เป็นกรรมการสโมสรนักศึกษา กรรมการชมรม เป็นต้น

วิทยาลัยครู หมายถึง สถาบันฝึกหัดครูสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ในกลุ่มวิทยาลัยครูภาคใต้ 5 แห่งคือ วิทยาลัยครูสงขลา วิทยาลัยครูยะลา วิทยาลัยครูภูเก็ต วิทยาลัยครูนครศรีธรรมราช และวิทยาลัยครูสุราษฎร์ธานี

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. ทำให้ทราบถึงภารกิจที่ปฏิบัติจริง และภารกิจที่ปฏิบัติของผู้บริหารกิจการนักศึกษา ในวิทยาลัยครูตามความคิดเห็นของ ผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา
2. ผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์โดยตรงต่อผู้บริหารกิจการนักศึกษาในวิทยาลัยครูภาคใต้ และวิทยาลัยครูอื่น ๆ ที่จะเป็แนวทางในการปรับปรุงและพัฒนา โครงสร้างของการบริหารกิจการนักศึกษาในวิทยาลัยครูให้ประสิทธิภาพ และมีส่วนในการพัฒนาศักยภาพของนักศึกษาอย่างแท้จริงต่อไป
3. เป็นแนวทางในการศึกษาค้นคว้า เกี่ยวกับการบริหารกิจการนักศึกษาในโอกาสต่อไป

วิธีดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษาในกลุ่มวิทยาลัยครูภาคใต้ ซึ่งมีทั้งหมด 5 แห่งคือ วิทยาลัยครูสงขลา วิทยาลัยครูยะลา วิทยาลัยครูภูเก็ต วิทยาลัยครูนครศรีธรรมราช และวิทยาลัยครูสุราษฎร์ธานี

2. ตัวอย่างประชากร

ผู้วิจัยได้ใช้ตัวอย่างประชากรซึ่งปฏิบัติหน้าที่อยู่ในปีการศึกษา 2524 ทั้งหมด โดยมีได้กลุ่มตัวอย่าง ซึ่งมีจำนวนคั้งนี้

ก. ผู้บริหาร ได้แก่ อธิการ รองอธิการ หัวหน้าสำนักงานอธิการ หัวหน้าคณะวิชา และหัวหน้าภาควิชา จำนวน 165 คน

ข. อาจารย์ ไคแก่ อาจารย์ที่ปฏิบัติหน้าที่คานกิจกรรมนักศึกษา จำนวน 113 คน

ค. นักศึกษา ไคแก่ นักศึกษาทุกระดับที่ปฏิบัติหน้าที่และรับผิดชอบคานกิจกรรม นักศึกษา จำนวน 235 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยครอบคลุมถึง การปฏิบัติงานต่าง ๆ ดังนี้คือ

- ก. การปฏิบัติงานการบริหารในฐานะหัวหน้าหน่วยงาน
- ข. การปฏิบัติงานการจัดกิจกรรมนักศึกษา
- ค. การปฏิบัติงานการปกครองและวินัยนักศึกษา
- ง. การปฏิบัติงานการจัดสวัสดิการและบริการนักศึกษา

แบบสอบถามที่สร้างขึ้นได้จัดทำเป็น 3 ฉบับ คือ

- ฉบับ ก. สำหรับผู้บริหาร
- ฉบับ ข. สำหรับอาจารย์
- ฉบับ ค. สำหรับนักศึกษา

แบบสอบถามแต่ละฉบับมี 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบ มีลักษณะเป็นแบบ เลือกตอบ (Check List) โดยตามเรื่องต่อไปนี้

- ฉบับ ก. ถาม 5 ข้อ ในเรื่องเพศ อายุ อายุราชการ คุณวุฒิสูงสุด และตำแหน่งในปัจจุบัน
- ฉบับ ข. ถาม 5 ข้อ ในเรื่องเพศ อายุ อายุราชการ คุณวุฒิสูงสุด และหน้าที่คานกิจกรรมนักศึกษาที่รับผิดชอบอยู่ในปัจจุบัน

ฉบับ ค. ตาม 5 ข้อ ในเรื่องเพศ อายุ ระดับการศึกษา หน้าที่
รับผิดชอบในปัจจุบัน และระยะเวลาที่ได้รับมอบหมายงานด้าน
กิจกรรมนักศึกษา

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับภารกิจของผู้บริหารกิจการนักศึกษาในวิทยาลัย
ครู ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) มีทางเลือก 5 ระดับ โดยใน
แต่ละข้อทรงพวงกำหนดให้ประเมิน 2 ครั้ง ครั้งแรกประเมินภารกิจที่ผู้บริหารกิจการศึกษามีปฏิบัติจริง
ส่วนครั้งที่ 2 จะประเมินภารกิจของผู้บริหารกิจการนักศึกษาที่ควรปฏิบัติ ทั้งนี้แบบสอบถามของตอนที่ 2
ทั้ง 3 ฉบับ มีข้อความเหมือนกัน

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเดินทางไปส่งแบบสอบถามควมตนเองทั้งหมด แล้วเก็บมาส่วนหนึ่ง แบบสอบถาม
ที่เหลือขอให้ตัวแทนของผู้วิจัยซึ่งปฏิบัติราชการในวิทยาลัยครูทั้ง 5 แห่ง จัดเก็บให้แล้วรวบรวมส่งให้
ผู้วิจัยทางไปรษณีย์

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้รับแบบสอบถามคืนมาแล้ว ผู้วิจัยก็ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ด้วยวิธีการทาง
สถิติ ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์
โดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับภารกิจของผู้บริหารกิจการนักศึกษา วิเคราะห์โดย
การหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
(Standard Deviation) เปรียบเทียบความคิดเห็นของกลุ่ม
ตัวอย่างประชากร โดยการหาค่าความแปรปรวนทางเดียว
(One-way Analysis of Variance) และเปรียบเทียบภารกิจ

ที่ปฏิบัติจริง กับภารกิจที่ควรปฏิบัติโดยใช้ทีทดสอบ (t-test)

6. ลำดับขั้นในการเสนอผลการวิจัย

รายงานผลการวิจัยนี้ ไ้แบ่งออกเป็น 5 บท บรรณานุกรมและภาคผนวก โดยจะนำเสนอสถาตามลำดับ ดังนี้

บทที่ 1 บทนำ กล่าวถึง ความเป็มาและความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์ของการวิจัย แนวเหตุผลหรือทฤษฎีสมมุติฐาน สมมุติฐานในการวิจัย ขอบเขตของการวิจัย ขอบจำกัดของงานวิจัย กำว่ากัความของคำที่ใช้ในการวิจัย ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ จากกรวิจัย และวิธีดำเนินการวิจัย

บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กล่าวถึง การบริหารกิจการนศึกษา ในสถาบันอุดมศึกษา ภารกิจของผูบริหารกิจการนศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย กล่าวถึง วัตถุประสงค์ของการวิจัย กลุ่มตัวอย่าง ประชากร เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และขอเสนอแนะ

บรรณานุกรม แสดงรายการหนังสือ บทความ และเอกสารอื่น ๆ ที่ใช้ประกอบการวิจัย

ภาคผนวก ประกอบด้วย แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย และตารางแสดงผลการเปรียบเทียบทางสถิติ.